

a jak jsem o něm kdysi napsal, se vždy pozitivním pohledem na věc a lidské bytosti, i ty chybující. Asi podle následujícího citátu Ezry Pounda (básníka dlouhá léta hospitalizovaného v psychiatrické léčebně) použitého v Příběhu inženýra lidských duší:

“Co vřele miluješ, to zůstává, ostatní je drek.
Co vřele miluješ, nikdo ti nevyrvé.
Co vřele miluješ, je tvoje pravé dědictví.”

*Richard Balon, M.D.
Detroit, Michigan, USA*

Vzpomínka na jedno setkání (K životnímu jubileu prof. Cyrila Höschla)

Kulatá životní jubilea jsou příhodnou záminkou k tomu, abychom oslavence mohli adorovat, připomenout jeho zásluhy, úspěchy, ocenění, případně výčet funkcí minulých, současných i budoucích a vtipnými eufemismy opsat jubilentovy slabůstky. Také v případě profesora Cyrila Höschla, jehož šedesátiny si právě v těchto dnech připomínáme, by nebylo nic jednoduššího než zkombinovat laudatio z takovýchto chvalozpěvů a biografických dat. Jen když si zadáte do vyhledávače Google heslo ‘Cyril Höschl’, vypadne vám téměř 11 tisíc odkazů. Chtěl bych k nim připojit svoji osobní vzpomínku na setkání s CH.

Cesta na stáží z psychiatrie do areálu bohnické léčebny byla pro studenty medicíny před téměř čtvrtstoletím pomalu celodenním výletem. Nechej předstírat, že to byla výprava někam do polí na venkov, neboť v té době byla už dávno léčebna obklíčena panelovým sídlištěm, ale pro pohodlné studenty ta cesta vyžadovala jistou dávku sebezapření. Nikdy jsme však nelitovali. Bylo to právě zásluhou tehdejšího mladého asistenta na psychiatrii CH, že se výlet do Bohnic stal pro nás iniciační „cestou za zrcadlo“. Bylo to jako malý zázrak, když uprostřed podivného šedivého bezčasí poloviny osmdesátých let se student mohl setkat s pedagogem, který mluvil a choval se svobodně, jako by mu prostředí psychiatrie propůjčovalo automaticky nějakou imunitu. Když se svým neomylným sociálním instinktem zjistil, že má v nás (zprvu nedůvěřivé, posléze nadšené) pozorné posluchače a že jsme na stejné vlně, tak zahodil učební osnovy a ukázal nám báječný jiný svět: psychiatrii jako průsečík medicíny, filozofie, sociologie a kultury – nebo chcete-li, vědy a umění, obor, jemuž se žádný jiný nevyrovná. Po praktikách dva z nás vzal a nacpal do otřískané dacie a odjeli jsme na matematickou fakultu, kde se (jak jsme se dozvěděli později) pod akademickým krytím konal jeden ze seminářů tehdejší „šedé

zóny“ a kde se přednášelo a diskutovalo o psychologických experimentech, o nichž jste se v tehdejších učebnicích nic nedočetli.

Dnes si myslím, že o mé, až do té doby poněkud nejisté budoucnosti, bylo rozhodnuto ten den. Stejně tak jako v případě celé řady jeho dalších studentů přede mnou i po mně, které setkání s CH ovlivnilo natolik, že se rozhodli pro psychiatrii. Mimochodem, i můj kolega, s nímž jsme onen den cestovali na zmíněný seminář, se stal psychiatrem. Víím, že si to CH trochu vyčítá jako podvod, že studentům ukazuje psychiatrii jako úžasnou a dobrodružnou cestu poznání a tajemství, která jen čekají na svá odhalení, ale přitom vlastní realita je krutě odlišná. Mohu ho ujistit sám za sebe, že jsem své volby nikdy ani na vteřinu nelitoval.

Těch setkání bylo od vzpomínané cesty do bohnického parku nepočítaně, vztah učitele a žáka se mezitím proměnil v přátelství. Od setkávání ještě v průběhu studentských let, kdy nám výuku psychiatrie CH zpestřoval například podvečerním promítáním videa Formanova „Přeletu přes kukaččí hnízdo“ (ač se to dnes zdá téměř neuvěřitelné, i to mělo příděch „zakázaného“...), nedlouho poté jsme se sešli ve stávkovém výboru fakulty (nikdy předtím ani potom nebyla budoucnost tak opojně optimistická: Havel na Hrad, Palouš rektorem univerzity, Höschl děkanem naší fakulty...), přes všechny podoby setkání pracovních až po ta soukromá.

A proč to vlastně vyprávím při příležitosti životního jubilea CH? Asi proto, že už v tom prvním setkání jsou obsaženy všechny lidské a profesní kvality, pro které si Cyrila Höschla tolik vážím a pro které jej mám rád. A navíc, pokud jednou nahlédnete za zrcadlo, třeba na obyčejné stáži z psychiatrie, už nikdy nebudete vidět věci stejně tak jako dřív.

Doc. MUDr. Pavel Mohr, Ph.D.